

LESBRIEF

ROALD DAHL-WEEK 2021

Hang de slingers maar op en pak zijn boeken vast uit de kast: de Roald Dahl-week gaat namelijk weer bijna van start! Op 13 september vieren we de geboortedag van Roald Dahl. Het is de aftrap van een feestelijke week waarin leerlingen de schrijver en zijn verhalen beter leren kennen.

De digitale les is klassikaal te lezen via het digibord, en leerlingen kunnen het daarnaast zelfstandig lezen op een tablet of computer.

Bij de verhalen zijn werkbladen gemaakt die geprint kunnen worden. Deze docentenhandleiding biedt nog vijf verdiepingsopdrachten. Dit lesmateriaal is met name geschikt voor leerlingen in groep 5, 6, 7 en 8.

In de verhalen en opdrachten staan verschillende boeken van Roald Dahl centraal, maar dit jaar is er extra aandacht voor *De giraffe, de peli en ik*. Het lesmateriaal sluit ook goed aan bij het thema van de Kinderboekenweek: beroepen.

ACTIE!

De giraffe, de peli en ik voor slechts € 5,99

Over *De giraffe, de peli en ik*

In een oude, vervallen snoepwinkel ontdekt Billy een heel bijzonder drielal: een pelikaan, een giraffe en een aap. De dieren runnen een ladderloos glazen-wassersbedrijf. Als ze samen met Billy een heel bijzondere opdracht krijgen, blijkt dat de vrienden nog

veel meer kunnen dan ramen lappen. Met vrolijke tekeningen van illustrator Quentin Blake.

Het boek *De giraffe, de peli en ik* is nu te koop voor een speciale actieprijs van € 5,99. Dit boek is verkrijgbaar bij uw lokale boekhandel of online te bestellen.

Lesverloop

Dit lespakket bestaat uit drie onderdelen:

1. Digitale les
2. Printbare werkbladen
3. Deze docentenhandleiding met extra verdiepingsopdrachten

In de digitale les zijn vier verhalen te lezen. Bij elk verhaal hoort een werkblad. Je kunt ervoor kiezen om de verhalen in willekeurige volgorde op het digibord te behandelen en de leerlingen vervolgens het bijbehorende werkblad individueel of in duo's te laten maken. In deze lesbrieft lees je welk werkblad bij welk verhaal hoort. De lesbrieft wordt afgesloten met vijf verdiepingsopdrachten. Je kunt zelf kiezen met welke van deze verdiepingsopdrachten je aan de slag gaat. Ook kun je ervoor kiezen om bepaalde opdrachten in te zetten voor plusleerlingen.

Uitleg digitale les & bijbehorende werkbladen

Opening

Open de eerste pagina van de digitale les op het digibord en bespreek met de leerlingen wat er te zien is. Hebben ze wel eens van Roald Dahl gehoord? Welke boeken kennen ze of willen ze graag lezen? Centraal in beeld staan de hoofdpersonen uit *De giraffe, de peli en ik*. Kennen de kinderen deze titel?

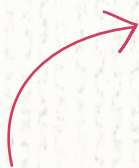
TIP! Lees dit boek deze week voor in de klas, zodat het verhaal en de opdrachten uit deze lesbrieft nog meer tot leven komen.

101 beroepen van Roald Dahl

NODIG: geprint werkblad 1: *Test: Welk beroep past bij jou?* (voor elke leerling één), pen of potlood

DUUR: 20 minuten

Door naar beneden te scrollen, open je het eerste verhaal, dat gaat over de vele beroepen die Dahl in zijn leven heeft uitgeoefend. Dit artikel bestaat uit vijf korte teksten die verdeeld zijn over verschillende pagina's. Na elke anekdote over een beroep van de schrijver volgt een quizvraag. Vraag na het lezen van elk scherm of de leerlingen denken dat dit verhaal waar is of niet.

In het boekje staan vragen die de leerlingen zelf mogen invullen. Deze vragen zetten hen aan het denken over vrienden en wat ze belangrijk vinden aan vriendschap. Op de lege pagina's kunnen ze ook iets voor elkaar schrijven.

- Oliekenner in Afrika: waar
- Vliegende held: waar
- Geheim agent: waar
- Dierenvriend: niet waar
- Willy Wortel: waar

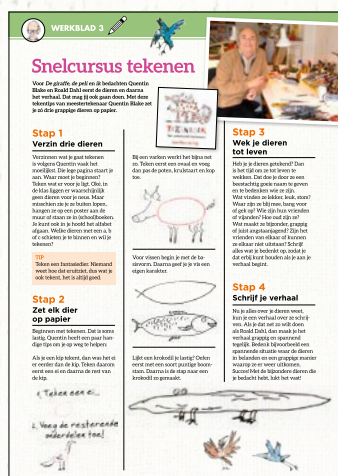
Na de beroepenquiz is het tijd om de bijbehorende beroepentest uit te delen. De leerlingen vullen het werkblad individueel in en kunnen zo ontdekken welk droomberoep bij ze past. Praat na afloop nog even klassikaal na. Wie vindt dat de uitslag van de test goed bij hem of haar past? Welke leerlingen hebben al een idee wat ze later willen worden? Of willen ze liever net als Roald Dahl allerlei verschillende beroepen uitproberen?

NODIG: geprint werkblad 2: *Vriendenboekje*
(voor elke leerling één), pen of potlood en een schaar
DUUR: 25 minuten

In de boeken van Roald Dahl spelen kinderen meestal de hoofdrol. Aan het begin zijn ze helemaal alleen, maar verderop in het verhaal sluiten ze vaak vriendschap met andere personages uit het boek. Lees in deze tekst meer over de vriendschappen van Billy, Matilda, Sofie en Roald Dahl. De schrijver zelf was goed bevriend met de illustrator van zijn boeken, Quentin Blake. Aan het einde van pagina 4 staat vermeld dat de leerlingen een vriendenboekje mogen invullen. Deel de werkbladen aan ze uit.

De leerlingen kunnen het werkblad zelf tot boekje vouwen en knippen. Dat doen ze zo:

- Leg het werkblad op tafel, met de tekst naar beneden.
- Vouw de blanco pagina een keer doormidden.
Vouw van onder naar boven (zie ook de vouwlijn).
- Draai het gevouwen vel nu een kwartslag met de klok mee en vouw het nog een keer dubbel. Vouw opnieuw van onder naar boven.
- Draai het vel opnieuw een kwartslag met de klok mee. Zorg dat de dichte kant van het boekje naar de linker-kant wijst. De open kant mag naar boven wijzen.
- Knip de onderste pagina's los door een heel klein strookje van het papier af te knippen.
- Als het goed is hebben de leerlingen nu een boekje van 8 pagina's.

Tekenen met Quentin Blake

NODIG: geprint werkblad 3: *Snelcursus tekenen met Quentin* (voor elke leerling één), tekenmaterialen

DUUR: 30-60 minuten

Roald Dahl was zo enthousiast over de tekeningen van Quentin Blake, dat hij voortaan de enige was die illustraties mocht maken bij zijn verhalen. In dit artikel komen leerlingen meer te weten over de tekenaar en zijn samenwerking met Roald Dahl. Na het lezen van de verhalen mogen de leerlingen zelf aan de slag met een snelcursus tekenen. Ze krijgen daarbij tips van de illustrator.

Snelcursus tekenen

Vraag wie zijn getekende dieren aan de klas wil laten zien, zodra de leerlingen klaar zijn met tekenen. Zijn er ook leerlingen die hun verhaal willen voorlezen? Praat met de klas na over de illustraties van Quentin Blake. Wat vinden leerlingen van zijn tekeningen nu ze het zelf hebben geprobeerd? Wat valt ze op? Vraag de leerlingen ook wat ze van de tekenopdracht vonden. Was het leuk om te doen, of een beetje moeilijk?

**ROALD
DAHL-
WEEK**

2021

Maak kennis met acht hoofdfiguren

NODIG: geprint werkblad 4: *Wie droomt wat?*
(voor elke leerling één), pen of potlood

DUUR: 15 minuten

Geweldige, grappige en gruwelijke personages: de verhalen van Roald Dahl zitten er vol mee. Lees meer over Daantje, Billy, Aap, de GVR, Sofie, Matilda, Vleeslapeter en juffrouw Bulstronk. Bekijk samen met de klas de paspoortjes van deze personages. Deel daarna werkblad 4 uit aan de leerlingen. Laat de paspoortjes nog even op het digibord staan terwijl leerlingen de *Wie droomt wat*-quiz maken.

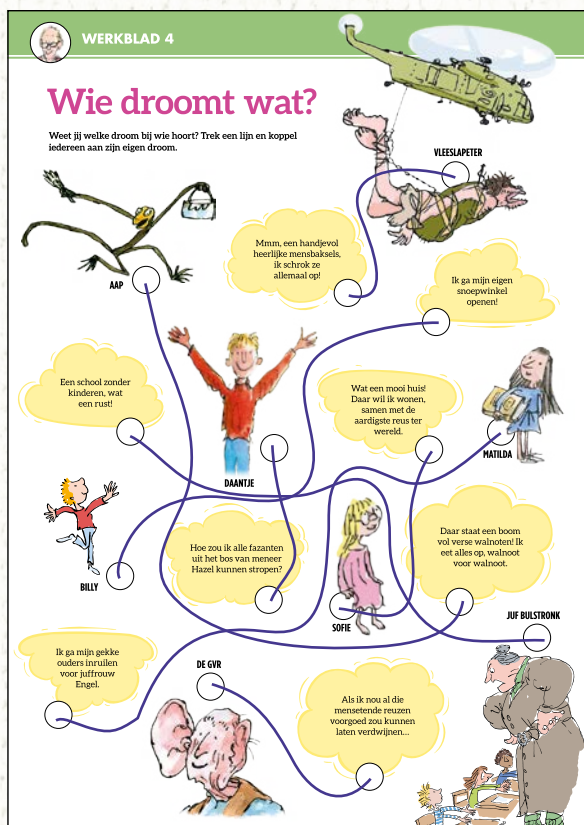
Wie droomt wat?

Is het de leerlingen gelukt om de dromen aan de juiste personen te koppelen?

De juiste antwoorden zijn:

- Ik ga mijn eigen snoepwinkel openen! – *Billy*
- Een school zonder kinderen, wat een rust! – *juffrouw Bulstronk*
- Ik ga mijn gekke ouders inruilen voor juffrouw Engel. – *Matilda*
- Als ik nou al die mensetende reuzen voorgoed zou kunnen laten verdwijnen... – *de GVR*
- Mmm, een handjevol heerlijke mensbaksels, ik schrok ze allemaal op! – *Vleeslapeter*
- Hoe zou ik alle fazanten uit het bos van meneer Hazel kunnen stropen? – *Daantje*
- Wat een mooi huis! Daar wil ik wonen, samen met de aardigste reus ter wereld. – *Sofie*
- Daar staat een boom vol verse walnoten! Ik eet alles op, walnoot voor walnoot. – *Aap*

Vraag de leerlingen waar zij van dromen, zodra iedereen klaar is met invullen. Wat willen de kinderen later graag doen of meemaken?

VERDIEPINGSOPDRACHTEN

1 | STUNTEN & SAMENWERKEN

Ontwikkelingsgebied: lichamelijke- en motorische ontwikkeling

Duur: 10 tot 15 minuten per onderdeel

Klassikaal

De Giraffe, de Peli en de Aap halen de gevaarlijkste stunts uit. Toch gaat het altijd goed, omdat ze samenwerken. Ze hebben ieder hun eigen rol en kunnen zo samen de hoogste ramen van het land schoonmaken. Wat kunnen de leerlingen bereiken als ze goed samenwerken? Dat ontdekken ze in deze bewegingsles.

Op de kop van Giraffe

Nodig: dikke gymmat

TER INSPIRATIE

Bekijk hier hoe leerlingen uit groep 8 deze oefening doen!

De Aap is relaxed als hij boven op de kop van de Giraffe zit, ook al is dat niet altijd even stabiel. Een van de leerlingen mag nu voor even de Aap zijn, de rest van de klas is samen een grote Giraffe. Zij tillen met z'n allen de grote mat op, met daarbovenop de leerling die de Aap is. De Aap zit gehurkt en de Giraffen beginnen dan voorzichtig met het omdraaien van de mat, zonder dat de Aap eraf valt. Dat betekent dus dat de Aap over de zijkant van de mat moet klimmen op het moment dat de bovenkant – heel voorzichtig – naar beneden kantelt. Als dat lukt, leggen de Giraffen de mat weer heel voorzichtig op de grond en mag een andere Aap het proberen.

In de bek van Peli

Nodig: 2 tot 4 dezelfde matten

In de uitschuifbare bek van de Peli passen met gemak 5 leerlingen. De vraag is alleen: hoe snel komt de Peli dan vooruit? In deze race strijden groepjes van ongeveer 7 leerlingen tegen elkaar. Ieder groepje heeft 1 mat, dat is de bek van de Peli. Daarop staan 5 leerlingen. Ieder groepje moet zo snel mogelijk van de ene kant van de zaal naar de andere kant zien te komen. Dat doen ze door tegelijkertijd omhoog te springen. De 2 leerlingen die niet op de

mat staan, schuiven de mat steeds een beetje naar voren. Voor een goede samenwerking is het handig dat ieder groepje een leider heeft die aftelt, zodat de leerlingen tegelijk springen. Ook kunnen ze proberen wat beter werkt: elkaars handen vasthouden, of juist niet. Welk groepje is het eerst aan de overkant en wint de race?

Giraffe-, Peli- en Aap-parcours

Nodig: houten stokken, 2 (hoge) kasten, wandklimrek, lintje

Zet een parcours uit en verdeel de leerlingen in groepjes van 6. Het parcours bestaat – van achter naar voor – uit een (schuinstaand) wandklimrek met bovenin een lintje en voor het klimrek een hoge kast, halverwege het eind- en beginpunt een kast of obstakel en bij het beginpunt twee houten stokken. De groepjes van 6 verdelen de taken: 1 leerling is de Aap, hij moet bij het lintje zien te komen zonder de grond te raken. Er is ook een leerling die Billy speelt en die waar nodig de Aap helpt door zijn hand vast te houden. De andere vier leerlingen zijn de Pelikanten en Giraffen.

- Vanaf de start van het parcours naar de eerste hoge kast, loopt de Aap over de stokken die de anderen, twee aan twee, vasthouden. Dat betekent dat zodra de Aap een stap zet, de achterste leerlingen naar voren moeten lopen en daar de stok opnieuw moeten vasthouden voor de volgende stap. Let op dat de leerlingen de stok stevig met twee handen vasthouden. Voor de zekerheid houdt Billy de hand van de Aap vast.
- Vanaf de eerste kast naar het klimrek loopt aap over de ruggen van de Giraffen. Door in een rij stevig op handen en voeten te zitten, of eventueel als bokje te staan, kan de Aap daar voorzichtig overheen lopen. Ook hier verplaatst de achterste leerling zich steeds naar voren, zodat de Aap verder kan lopen.
- Heeft de Aap het klimrek bereikt, dan klimt hij naar boven en tikt het lintje aan. Samenwerking geslaagd!

2 | OPEN JE EIGEN SNOEPWINKEL

Ontwikkelingsgebied: creatieve vaardigheden, schrijfvaardigheid

Duur: minimaal 1 uur

Nodig: ingrediënten en keukengerei voor de snoepjes, elektrisch kookplaatje of gasfornuis, teken- en knutselmateriaal

In De giraffe, de peli en ik opent Billy zijn eigen snoepwinkel.

De leerlingen mogen dat ook met elkaar doen. Laat ze alles zelf bepalen: van de smaken van de snoepjes die ze verkopen tot aan de naam van de winkel.

Zelf snoep maken

Welke snoepsmaak lijkt de leerlingen het allerlekkerst? Wordt het banaan-mango-kokos, aardbei-honing of toch zwarte bes-passievrucht? Alle combinaties zijn mogelijk, want de leerlingen mogen zelf kiezen bij dit snoecept.

Ingrediënten voor ongeveer 10 grote of 20 kleine snoepjes

- 200 gram gesneden fruit, vers of ingevroren
- 1 eetlepel citroensap
- 1 zakje van 6 gram Agaranta (plantaardige vervanging voor gelatine)
- Eventueel aangevuld met: 25 gram kokos, 2 eetlepels cacao, 1 theelepel vanillepoeder, honing of wat yoghurt.

Keukengerei

- Snijplank en mes (voor vers fruit)
- Keukenweegschaal
- Steelpan en lepel
- Ijsblokjesvorm of bonbonvorm (siliconenvormen zijn het makkelijkst)
- Staafmixer of vork

Aan de slag!

1. Snijd het fruit en doe het met een klein laagje water in de pan.
2. Zet de pan op het vuur en kook het fruit een paar minuten tot het zacht is. Pureer het.
3. Voeg het citroensap en het zakje Agaranta toe en verwarm de puree. Blijf roeren totdat je geen klontjes meer ziet.
4. Na een paar minuten wordt de puree dikker. Schep de puree dan met een lepel in de vormpjes.
5. Laat een uurtje afkoelen in de koelkast (of 3 uur buiten de koelkast) en haal de snoepjes daarna uit de vormpjes.

TIP! Heb je geen vormpjes? Schep met een lepel pureetorentjes op een vel bakpapier en laat het afkoelen. Of strijk de puree op bakpapier uit tot een plakkaat en snijd of steek er na het afkoelen vormpjes uit.

Reclame maken

Als de snoepjes klaar zijn, kan de verkoop beginnen. Maar met alleen een lekker snoepje zijn leerlingen er nog niet. Laat ze een naam en reclameslogan voor hun snoepje bedenken. Ze mogen ook een verpakking ontwerpen. Inspireer ze door een aantal snoepverpakkingen te laten zien. Welke kleuren zijn er gebruikt? Welke informatie staat erop? Wat voor afbeeldingen zien de leerlingen? Ze kunnen ook een poster maken om reclame voor hun snoepje te maken.

Open de winkel

Tover de klas om tot snoepwinkel. Verzin met z'n allen een passende naam voor de winkel en hang die in grote letters boven de deur. Maak ook een echte toonbank, hang de posters op, presenteer de snoepjes op een mooie manier en maak bordjes met daarop de naam en prijs van de snoepjes. Nodig een andere klas of ouders uit om naar de snoepwinkel te komen. Natuurlijk mogen leerlingen hun klanten alles vertellen over de lekkerste snoepjes van de wereld!

3 | IMPROVISEREN ZOALS MATILDA

Ontwikkelingsgebied: creatieve vaardigheden

Duur: 15 tot 60 minuten (neem ongeveer 5 minuten per scène)

Nodig: de kaartjes (onderaan deze opdracht) met daarop de scènes uitgeknipt op een stapel, een ruime plek om de scène te kunnen spelen

Klassikaal

De musical *Matilda* – naar het gelijknamige boek van Roald Dahl – is vanaf maart 2022 te zien in het Luxor Theater in Rotterdam. Kijk voor meer informatie op [▶ Matilda-demusical.nl](https://www.matilda-demusical.nl).

De leerlingen mogen verschillende scènes uit de musical gaan spelen, net als de acteurs.

Pak een aantal kaartjes met scènes van de stapel en wijs de leerlingen aan die deze scène mogen spelen. Probeer alle leerlingen tegelijk te voorzien van een scène. Op elk kaartje staat vermeld hoeveel rollen er zijn. Laat leerlingen met elkaar de tekst op het kaartje lezen en overleggen wie welke rol gaat spelen. Geef de leerlingen een paar minuten de tijd om zich voor te bereiden. Leerlingen mogen het kaartje met de scène erbij houden, maar de tekst is vooral een startpunt om ze te helpen bij het acteren. Ze mogen de dialogen uitspreken of voorlezen, maar het is vooral de bedoeling dat de leerlingen improviseren. Deze scène dient vooral als startpunt.

DE HOED

Rollen (3 leerlingen):

Meneer en mevrouw Wormhout en Matilda

Situatie:

Matilda heeft de hoed van haar vader ingesmeerd met superlijm. Hij zette hem op en ging naar zijn werk, waar hij de hoed niet meer van zijn hoofd kreeg. Hij heeft 'm de hele dag ogehouden. Meneer Wormhout komt met thuis van zijn werk en heeft nog altijd zijn hoed op.

Tekst uit Matilda:

"Doe niet zo gek," zei zijn vrouw. "Kom maar hier. Ik zal hem wel voor je afzetten."
Ze gaf er een flinke ruk aan. Meneer Wormhout slaakte een gil waar de ruiten van trinkiesden. "Au-ai!" krioelde hij. "Niet doen! Laat los! Zo trek je de huid van mijn voorhoofd los!"
Matilda had zich in haar gewone stoel genesteld en volgde de voorstelling geïnteresseerd over de rand van haar boek.
"Wat is er pa opgezwollen?"

HAARROLIE

Rollen (4 leerlingen):

Matilda, haar broer Michel en vader en moeder Wormhout

Situatie:

Matilda wil haar vader een lesje leren en stopt op een ochtend een flinke hoeveelheid blonde haarverf van haar moeder in het flesje haarolie van haar vader. Met die olie smeert haar vader elke dag zijn zwarte haren in. Matilda, haar broer en haar moeder zitten aan de ontbijttafel als haar vader de keuken in komt.

Tekst uit Matilda:

"Je haar?" krioelde de moeder en wees met haar bevedende vinger op haar man. "Kijk toch eens naar je haar! Wat heb je met je haar gedaan?"
"Wat is er dan in 's hemelsnaam met mijn haar?" vroeg hij.
"Grote goden, pap! Wat heb je met uw haar uitgespoekt?" schreeuwde de zoon.
Matilda zei niets. Ze keek alleen maar vol bewondering naar het verbluffende resultaat van haar werk.
Meneer Wormhouts mooie zwarte haren hadden nu de volle zilveren kleur van de maaitol van een koorddanseres die het hele circusseizoen nog niet gewassen is.
"Je hebt... je hebt... je hebt het geverfd!" krioelde de moeder.
"Waarom heb je dat gedaan, idioot?"

JUFFROU ENGEL OP BEZOEK

Rollen (3 leerlingen):

Meneer en mevrouw Wormhout en juffrouw Engel

Situatie:

Juffrouw Engel wil met de ouders van Matilda praten, omdat ze zo onder de indruk is van hoe slim en bijzonder Matilda is. Meneer Wormhout doet de deur open, maar wil haar liever niet binnenlaten.

Tekst uit Matilda:

"Waarom heb je dat gedaan, idioot?"
en van onze lievelingsprogramma's te urmhout. "Het komt heel slecht uit. > keer terugkomen?"
haar geduld te verliezen.
ize, "als u een of ander onnozel vindt dan de toekomst van uw dochter, te zijn! Waarom zet u dat ding niet ar mij?"

Acteertips om aan de klas mee te geven voor de kinderen van start gaan:

- Denk na over de emoties van je personage. Probeer je in te leven in wat je personage doormaakt. Je hoeft emoties niet heel overdreven uit te beelden, blijf bij hoe jij zelf zou reageren in zo'n situatie.
- Praat duidelijk en niet te snel. Je hoeft niet te schreeuwen, maar praat op een luide toon waarop iedereen je kan verstaan.
- Luister goed naar je tegenspelers en denk even na voor je reageert. Lange stiltes laten vallen is niet zo leuk voor het publiek, maar even nadenken mag best.
- Als je even niet weet hoe je moet reageren, dan kun je dat best hardop uitspreken. Dat geeft je een paar seconden bedenktijd en daarna komt er vast iets in je op om te zeggen of te doen.

DE HOED

Rollen (3 leerlingen):

Meneer en mevrouw Wurmhout en Matilda

Situatie:

Matilda heeft de hoed van haar vader ingesmeerd met superlijm. Hij zette hem op en ging naar zijn werk, waar hij de hoed niet meer van zijn hoofd kreeg. Hij heeft 'm de hele dag opgehouden. Meneer Wurmhout komt net thuis van zijn werk en heeft nog altijd zijn hoed op.

Tekst uit *Matilda*:

'Doe niet zo gek,' zei zijn vrouw. 'Kom maar hier.

Ik zal hem wel voor je afzetten.'

Ze gaf er een flinke ruk aan. Meneer Wurmhout slaakte een gil waar de ruiten van rinkelden. 'Au-au!' krijsde hij. 'Niet doen! Laat los! Zo trek je de huid van mijn voorhoofd los!'

Matilda had zich in haar gewone stoel genesteld en volgde de voorstelling geïnteresseerd over de rand van haar boek.

'Wat is er pappa?' vroeg ze. 'Is uw hoofd ineens opgezwollen ofzo?'

JUFFROU ENGEL OP BEZOEK

Rollen (3 leerlingen):

Meneer en mevrouw Wurmhout en juffrouw Engel

Situatie:

Juffrouw Engel wil met de ouders van Matilda praten, omdat ze zo onder de indruk is van hoe slim en bijzonder Matilda is. Meneer Wurmhout doet de deur open, maar wil haar liever niet binnenlaten.

Tekst uit *Matilda*:

'We zitten net naar een van onze lievelingsprogramma's te kijken,' zei meneer Wurmhout. 'Het komt heel slecht uit.

Kunt u niet een andere keer terugkomen?'

Juffrouw Engel begon haar geduld te verliezen.

'Meneer Wurmhout,' zei ze, 'als u een of ander onnozel programma belangrijker vindt dan de toekomst van uw dochter, verdient u het niet vader te zijn! Waarom zet u dat ding niet gewoon af en luistert u naar mij!'

HAAROLIE

Rollen (4 leerlingen):

Matilda, haar broer Michiel en vader en moeder Wurmhout

Situatie:

Matilda wil haar vader een lesje leren en stopt op een ochtend een flinke hoeveelheid blonde haarverf van haar moeder in het flesje haarolie van haar vader. Met die olie smeert haar vader elke dag zijn zwarte haren in. Matilda, haar broer en haar moeder zitten aan de ontbijttafel als haar vader de keuken in komt.

Tekst uit *Matilda*:

'Je haar!' krijste de moeder en wees met haar bevende vinger op haar man. 'Kijk toch eens naar je haar! Wat heb je met je haar gedaan?'

'Wat is er dan in 's hemelsnaam met mijn haar?' vroeg hij.

'Grote goden, pap! Wat hebt u met uw haar uitgespookt?' schreeuwde de zoon.

Matilda zei niets. Ze keek alleen maar vol bewondering naar het verbluffende resultaat van haar werk.

Meneer Wurmhouts mooie zwarte haardos had nu de vuile zilveren kleur van de maillot van een koorddanseres die het hele circusseizoen nog niet gewassen is.

'Je hebt... je hebt... je hebt het geverfd! krijste de moeder.

'Waarom heb je dat gedaan, idioot?'

MEISJE SLINGEREN

Rollen (3 leerlingen):

Matilda, Lavendel en Hortensia

Situatie:

Matilda en haar klasgenootje Lavendel worden op het schoolplein bijgepraat over hoe het eraan toegaat op hun nieuwe school, door het oudere meisje Hortensia. Ze vertelt allerlei angstaanjagende verhalen over de Bulstronk, het hoofd van de school. Terwijl ze staan te praten gebeurt er iets vreemds op de speelplaats. Het geschreeuw van spelende kinderen houdt ineens op en het wordt doodstil. Juffrouw Bulstronk komt eraan en loopt op een meisje met twee vlechten af.

Tekst uit *Matilda*:

'Hou je vast,' fluisterde Hortensia.

'Wat gaat ze doen?' fluisterde Lavendel terug.

'Die stomme Amanda,' zei Hortensia, 'heeft haar lange haar nog laten groeien in de vakantie en haar moeder heeft er vlechten in gemaakt. Wat oliedom van haar.'

'Wat is daar zo dom aan?' vroeg Matilda.

'Als de Bulstronk ergens niet tegen kan dan zijn het wel vlechten,' zei Hortensia.

DE TAART

Rollen (3 leerlingen):

Bram Bokkepoot, juffrouw Bulstronk en de kokkin

Situatie:

De Bulstronk beschuldigt Bram Bokkepoot ervan dat hij een stuk taart van haar heeft gepikt. Ze zet hem op een podium aan een tafeltje en de kokkin zet een enorme chocoladetaart voor zijn neus. Juffrouw Bulstronk wil dat hij een stuk taart neemt. Bram weigert eerst, maar begint uiteindelijk toch te eten.

Tekst uit Matilda:

‘Neem nog een stukje,’ zei de Bulstronk.
‘Nee, dank u wel. Dat was genoeg,’ mompelde de jongen.
‘Ik zei, neem nog een stukje,’ zei de Bulstronk. Nu klink haar stem veel scherper. ‘Eet nog een stuk op! Doe wat je gezegd wordt!’
‘Ik hoef niet meer,’ zei de jongen.
Plotseling ontplofte de Bulstronk. ‘Eet!’ schreeuwde ze en ze sloeg met de rijzweep tegen haar dij. ‘Als ik zeg dat je moet eten, dan eet je! Je wilde toch taart hebben? Je stal taart! Nou heb je taart! En sterker nog, je gaat hem opeten! Je komt niet van dit podium af en niemand verlaat de zaal voor jij de hele taart hebt opgegeven!’

HET WATER EN DE SALAMANDER

Rollen (4 of 5 leerlingen):

juffrouw Bulstronk, Matilda en een paar klasgenoten

Situatie:

Nadat de Bulstronk Matilda er vals van heeft beschuldigd dat ze een salamander in haar water heeft gestopt, staart Matilda het schoolhoofd woedend aan. Het glas water met daarin de salamander staat op de tafel voor de Bulstronk. Matilda concentreert zich op het glas en fluistert: ‘Duw het om!’ Het glas wiebelt en valt. Het water en de salamander vallen boven op de boezem van het schoolhoofd.

Tekst uit Matilda:

‘Wie heeft dat gedaan?’ donderde ze. ‘Kom op! Beken! Kom naar voren! Dit keer zul je me niet ontsnappen. Wie is verantwoordelijk voor deze smeerlapperij? Wie heeft het glas omgegooid?’ Niemand gaf antwoord. De hele klas zweeg als het graf.
‘Matilda!’ brulde ze. ‘Jij was het! Ik weet dat jij het was!’
Matilda zat doodstil op de tweede rij en zei niets. Een eigenaardige rust en zelfvertrouwen vloeiden door haar heen. Plotseling merkte ze dat ze voor niemand ter wereld bang was. Met alleen de kracht van haar ogen had ze een glas water om laten vallen en de inhoud over de verschrikkelijke Bulstronk heen geplensd en wie dat kon, kon alles.

DE BESCHULDIGING

Rollen (3 leerlingen):

juffrouw Bulstronk, Matilda en Lavendel

Situatie:

Lavendel heeft een slijmerige salamander in de waterkan van de Bulstronk laten glijden. De Bulstronk begint te gillen bij het zien van het beest en staat even te bibberen van schrik. Dat verandert al snel in grote woede omdat het iemand is gelukt om haar aan het schrikken te maken.

Tekst uit Matilda:

‘Matilda!’ blafte ze. ‘Opstaan!’
‘Wie, ik?’ vroeg Matilda. ‘Wat heb ik ermee te maken?’
‘Sta op, jij smerige kleine wandluis!’
‘Ik heb niets gedaan, juffrouw Bulstronk. Eerlijk niet. Ik heb dat slijmerige beest nooit eerder gezien.’
‘Sta onmiddellijk op, jij vies vuil luizenel!’
Met tegenzin stond Matilda op. Ze zat op de tweede rij. In de rij achter haar zat Lavendel, die zich een beetje schuldig voelde. Het was niet de bedoeling geweest haar vriendin in moeilijkheden te brengen. Toch was ze zeker niet van plan te bekennen.

HET KRIJTJE

Rollen (2 leerlingen):

Nico en juffrouw Bulstronk

Situatie:

De Bulstronk wil dat de klas de tafel van drie van achter naar voren opzegt. Ze rammelt net een kind door elkaar dat een antwoord niet weet, als Nico begint te gillen en opspringt van zijn tafeltje.

Tekst uit Matilda:

‘Het krijtje! Het krijtje! Kijk dan naar het krijtje! Het krijtje beweegt vanzelf!’
Nico’s gekrijs klonk zo schril en hysterisch, dat iedereen in de klas, ook de Bulstronk, naar het bord keek. En ja hoor, daar zweefde een splinternieuw staafje krijt voor het zwartgrijze oppervlak van het bord.
‘Het schrijft!’ krijste Nico. ‘Het krijtje schrijft iets op het bord!’ En dat was zo.
‘Wat zullen we nou krijgen?’ gilte de Bulstronk. Ze was diep geschokt haar voornaam daar op het bord te zien verschijnen, geschreven door een onzichtbare hand.

FLAUWGEVALLEN

Rollen (6 leerlingen):

juffrouw Engel, juffrouw Bulstronk, Nico, de schoolzuster en twee meesters

Situatie:

Er is een boodschap op het bord verschenen voor de Bulstronk, uit naam van haar overleden broer Marcus. De Bulstronk schrikt daar zo van dat ze flauwvalt. Juffrouw Engel zit bij haar en Nico staat er ook bij. Hij heeft net een kan water over het gezicht van de Bulstronk gegooid.

Tekst uit *Matilda*:

'Nee maar! Eindelijk heeft iemand haar gevloerd!' riep een van de meesters grijnzend. 'Gefeliciteerd, juffrouw Engel!' 'Wie heeft dat water over haar heen gegooid?' vroeg de schoolzuster. 'Ik,' zei Nico trots. 'Mooi werk,' zei een andere meester. 'Zullen we nog wat halen?' 'Hou op, zei de schoolzuster. 'We moeten haar naar haar kamer brengen.'

DE VERHUIZING

Rollen (5 leerlingen):

juffrouw Engel, Matilda, meneer en mevrouw Wurmhout en Matilda's broer Michiel

Situatie:

Matilda's ouders zijn hun koffers aan het inpakken, om voorgoed naar Spanje te verhuizen. Matilda wil niet mee en rent naar juf Engel. Ze vraagt haar of ze bij haar mag komen wonen. Juffrouw Engel vindt dat een goed idee, en samen gaan ze naar de ouders van Matilda om het te bespreken.

Tekst uit *Matilda*:

'Kom mee!' schreeuwde Matilda en pakte juffrouw Engel bij de hand. 'Kom alstublieft mee, dan gaan we het vragen! Maar we moeten wel opschieten! We moeten hollen!' Meteen renden ze samen de tuin uit en de weg op. Matilda liep voorop en trok juffrouw Engel mee aan haar pols. In een wilde schitterende stormloop raceten ze over de landweg, dwars door het dorp naar het huis van Matilda's ouders. De grote, zwarte Mercedes stond nog steeds voor het hek. Alle deuren stonden nu open en de achterklep ook. Meneer en mevrouw Wurmhout en Michiel krioelden er als mieren eromheen en waren druk bezig koffers erin te proppen toen Matilda en juffrouw Engel aan kwamen rennen.

4 | DE GIRAFFE, DE PELI EN IK-KENNISQUIZ

Ontwikkelingsgebied: taalvaardigheid en begrijpend lezen en luisteren

Duur: 30 minuten

Nodig: pen, papier

Klassikaal

Als *De giraffe, de peli en ik* aan de klas is voorgelezen, is het tijd voor een kennisquiz over het boek. Verdeel de klas in teams van ongeveer vier leerlingen. Elk groepje krijgt een leeg blaadje. Voordat de quiz begint, bedenken de leerlingen een naam voor hun team. Deze schrijven ze boven aan hun antwoordvel. Lees onderstaande vragen voor. Na elke vraag krijgen de leerlingen een minuut bedenktijd. Geef ze na de laatste vraag een paar minuten de tijd om al hun antwoorden te controleren en openstaande vragen in te vullen. Haal daarna de antwoordvellen op, kijk de quiz na en lees de juiste antwoorden voor. De leerlingen uit het team met de hoogste score mogen zichzelf *De giraffe, de peli en ik*-experts noemen.

VRAAG 1

Hoe heet de snoepwinkel die bij Billy in de straat staat?

Antwoord: De zoete inval

VRAAG 2

De Giraffe, de Peli en de Aap beginnen een nieuw bedrijf in de snoepwinkel. Hoe heet dat?

Antwoord: Het ladderloze glazenwassersbedrijf

VRAAG 3

Wat mist de Pelikaan het meest nu hij niet dichtbij zee woont?

Antwoord: verse vis

VRAAG 4

Maak het liedje van de Aap af:

***Een sopje gebruiken wij,
wat hoop en liefde erbij.***

Maar geen ladders zoals je, ziet.

***Wie vindt ladders nou beter,
dan een dier***

Antwoord: van tien meter

VRAAG 5

De Giraffe is een Geraniale Giraffe. Daarom eet zij alleen roze en paarse bloesem van een speciale boom. Hoe heet deze boom?

Antwoord: de tinkeltinkelboom

VRAAG 6

De Giraffe, de Peli en de Aap hebben alle drie een andere taak als ze aan het werk gaan. De Giraffe is de ladder, de Peli is de emmer en de Aap is de...

Antwoord: glazenwasser

VRAAG 7

Hoe heet de inbreker die de juwelen van de Hertogin van Heiligerlee probeert te stelen?

- a. de Panter
- b. de Tijger
- c. de Cobra
- d. de Rat

Antwoord: c. de Cobra

VRAAG 8

Welk beroep had de Hertogin van Heiligerlee vroeger?

Antwoord: Ze was een wereldberoemde operazangeres.

VRAAG 9

Welk cadeau krijgt Billy van de Hertog van Heiligerlee?

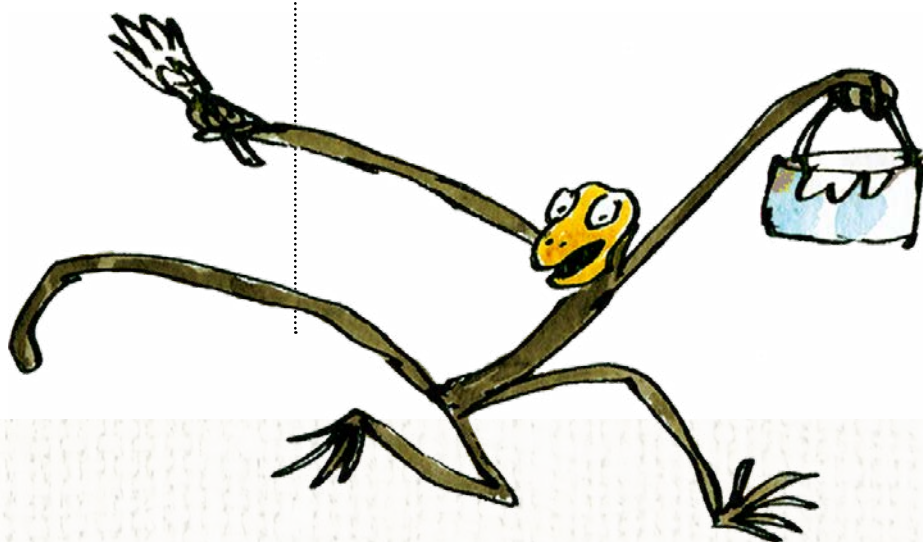
Antwoord: een eigen snoepwinkel

VRAAG 10

Hoeveel ramen heeft het huis van de Hertog van Heiligerlee?

Antwoord: 677 (en dan heeft hij ook nog kassen)

Vraag 10 is een schattingsvraag. Als er meerdere teams zijn met dezelfde einduitslag, dan wint het team dat het dichtst bij het antwoord van vraag 10 in de buurt komt.

5 | AFMAAKVERHAAL

Ontwikkelingsgebied: taalvaardigheid en creatieve ontwikkeling

Duur: minimaal 30 minuten

Nodig: pen en papier of een laptop/tablet
Individueel

Lees onderstaand fragment uit *De giraffe, de peli en ik* voor in de klas. Leerlingen mogen het verhaal daarna zelf afmaken. Net als Roald Dahl mogen ze hun fantasie de vrije loop laten.

Als de leerlingen het verhaal van *De giraffe, de peli en ik* niet kennen, is het aan te raden het verhaal kort uit te leggen.

Hoofdpersoon Billy heeft drie bijzondere burens gekregen. Een Giraffe, een Pelikaan en een Aap zijn met z'n drieën een ladderloos glazenwassersbedrijf begonnen. Op hun eerste dag krijgen ze meteen een belangrijke klant: de steenrijke Hertog van Heiligerlee. Zijn huis lijkt wel een paleis met honderden ramen. Als de drie vrienden met hun klus willen beginnen, ontdekken ze dat iemand het paleis is binnengeslopen. Billy staat erbij en vertelt het verhaal.

FRAGMENT

Plotseling zag ik alle drie de glazenwassers doodstil staan. Ze leken wel tegen de muur van het huis vastgevroren te zijn. Ze verroerden geen vin. 'Wat is er met ze?' vroeg de Hertog aan mij. 'Wat is er aan de hand?'

'Weet ik niet,' antwoordde ik.

Toen liep de Giraffe heel behoedzaam op haar tenen van het huis weg naar ons toe met de Aap op haar hoofd. De Pelikaan vloog met ze mee. De Giraffe boog zich tot vlak bij de Hertog en fluisterde: 'Uwe Genade, er is een man in een van de slaapkamers op de derde verdieping.'

Hij trekt alle laden open en haalt er dingen uit.

Hij heeft een pistool!

De Hertog sprong zowat een meter de lucht in.

'Welke kamer?' snauwde hij. 'Zeg op!'

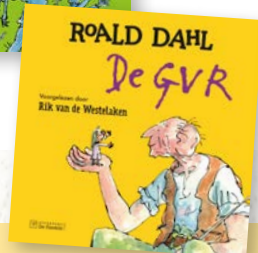
'Het is de kamer op de derde verdieping waar het raam wijd openstaat,' fluisterde de Giraffe. 'Allemachtig!' riep de Hertog. 'Dat is de slaapkamer van de Hertogin! Hij zoekt haar juwelen! Bel de politie! Waarschuw het leger! Richt het kanon! Laat de lichte cavalerie uitrukken!' Maar hij had het nog niet gezegd of de Pelikaan vloog al in de lucht. Onder het vliegen draaide hij zich ondersteboven en liet het water uit zijn snavel vallen. Toen zag ik de bovenste helft van zijn geweldige Patentsnavel tevoorschijn glijden, klaar voor gebruik.

'Wat gaat die gekke vogel nou doen?' riep de Hertog.

'Wacht maar!' riep de Aap. 'Houd je vast, ouwe jongen! Houd je buik in! Houd je adem in! Laat de Peli maar schuiven!'

WIST JE DAT

meerdere Dahl-boeken nu ook als audioboek te beluisteren zijn?

Iedereen klaar?

Laat een aantal leerlingen hun afgemaakte verhaal voorlezen in de klas en bespreek de verschillen. Welk verhaal was spannend of grappig? En waar kwam dat door? Lees daarna eventueel de versie van Roald Dahl voor (bladzijde 45 in het boek), zodat de leerlingen kunnen horen welk verhaal hij heeft bedacht.

Meer informatie: Roalddahl-boeken.nl